

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

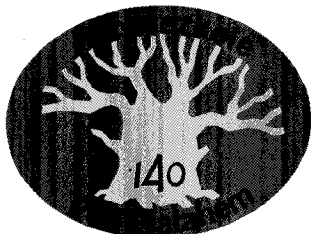

I. Czym są Prawa Człowieka?

Prawa człowieka można określić jako podstawowe standardy, bez których ludzie nie mogą spokojnie żyć i rozwijać się. Odmowa poszanowania praw człowieka stanowi nie tylko osobistą krzywdę dla jednostki, ale sprzyja też pojawieniu się niepokojów społecznych i politycznych wewnątrz społeczeństw i między narodami. Poszanowanie praw człowieka i godności ludzkiej uważa się za podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie.

II. Cechy charakterystyczne Praw Człowieka

- Prawa człowieka posiadamy z racji swojego człowieczeństwa - w tym sensie są to prawa naturalne.
- Praw człowieka nie trzeba kupować, zasługiwać na nie czy je dziedziczyć - są to prawa przyrodzone każdej jednostce.
- Prawa człowieka są takie same dla wszystkich ludzi bez względu na rasę, płeć, narodowość, pochodzenie społeczne, poglądy, religię, stan zdrowia - są to prawa powszechne.
- Prawa człowieka nie mogą być nikomu odebrane z żadnego powodu (nawet przestępcom) - są to prawa niezbywalne.
- Aby człowiek mógł żyć godnie ma jednocześnie prawo do wszystkich swoich praw - są to prawa niepodzielne.
- Prawa człowieka zwykle dzielone są na trzy grupy:
  - Prawa osobiste: prawo do życia i rozwoju, do prywatności, do swobody myśli, sumienia i religii, prawo do wypowiedzi, do wyrażania poglądów, do życia bez przemocy i poniżania, prawo do informacji.
  - Prawa socjalne: prawo do pracy i nauki, ochrony zdrowia, do zasiłku i pomocy materialnej w razie biedy, prawo do wypoczynku i czasu wolnego, prawo do korzystania z dóbr kultury.
  - Prawa polityczne: prawo do uczestniczenia w życiu publicznym, prawo zgromadzeń i stowarzyszania się, prawo do życia w pokoju.

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

III. Dokumenty potwierdzające Prawa Człowieka

Najczęściej uznawanym zbiorem praw człowieka na świecie jest Powszechna deklaracja praw człowieka przyjęta jednogłośnie 10 grudnia 1948r. przez Organizację Narodów Zjednoczonych.

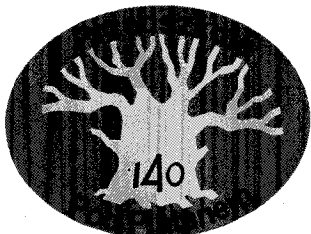
Na podstawie tej deklaracji poszczególne państwa tworzyły swoje prawo wewnętrzne (konstytucje).

Dzieci są najmłodszymi obywatelami kraju, w którym żyją, a więc ich prawa mieszczą się również w prawach przysługujących wszystkim członkom społeczeństwa. Ze względu na niezaradność i niedojrzałość psychiczną oraz słabość organizmu, dziecko wymaga jednak specjalnej ochrony i oddzielnych (dodatkowych)-praw. Prawa te wyznaczają miejsce dziecka w rodzinie, społeczeństwie i państwie, dają dziecku specjalne uprawnienia, które mają mu zapewnić odpowiednie warunki do życia i pełnego rozwoju jego osobowości oraz możliwości pozytywnej samorealizacji i współtworzenia losu.

Podstawowym dokumentem międzynarodowym dotyczącym praw dziecka jest Konwencja praw dziecka uchwalona przez ONZ w 1989r., ratyfikowana przez Polskę w 1991r.

Moje prawa czyli konwencja o Prawach Dziecka

- Prawo do życia i rozwoju - oznacza, że nikogo nie wolno pozbawiać życia, a dorośli muszą stworzyć Ci warunki do prawidłowego rozwoju.
- Prawo do życia bez przemocy i poniżania - oznacza, że bicie, znęcanie się i okrutne traktowanie są niedopuszczalne i karalne.
- Prawo do wychowania w rodzinie - oznacza, że nikomu nie wolno zabrać Cię od rodziców, chyba, że z bardzo ważnych powodów; gdyby zdarzyło się, że rodzice będą osobno, masz prawo do kontaktów z obojgiem rodziców.
- Prawo do wypowiedzi - oznacza, że w ważnych sprawach Ciebie dotyczących możesz wygłosić swoje zdanie, opinie, oświadczyć własną wolę.

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

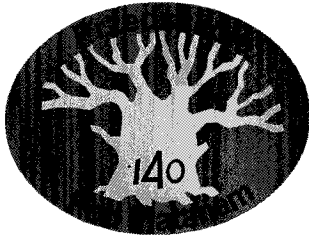

- Prawo do stowarzyszenia - oznacza, że możesz należeć do organizacji młodzieżowych, a jeżeli masz 16 lat sam decydujesz o swojej przynależności.
- Prawo do swobody myśli, sumienia i religii - oznacza, że gdy jesteś wystarczająco świadomy sam decydujesz o swoim światopoglądzie, wcześniej jedynie rodzice mają prawo Tobą kierować.
- Prawo do nauki - oznacza, że możesz uczyć się tak długo, jak pozwalają na to Twoje zdolności, jeżeli masz 6 lat możesz rozpocząć naukę w klasie "O", pracować możesz gdy skończysz 15 lat.
- Prawo do tożsamości - oznacza, że musisz mieć nazwisko, obywatelstwo, poznać swoje pochodzenie, mając 13 lat musisz być pytany o zgodę, gdybyś miał zostać adoptowany, a także gdybyś miał mieć zmienione nazwisko.
- Prawo do informacji - oznacza, że powinieneś poznać swoje prawa, powinieneś mieć dostęp do różnych źródeł wiedzy.
- Prawo do prywatności - oznacza, że możesz dysponować własnymi rzeczami, masz prawo do tajemnicy korespondencji, nikomu nie wolno bez ważnych powodów wkraczać w Twoje sprawy osobiste i rodzinne.

IV. Po co prawa Dzieci ?

O prawach dzieci jeszcze do dziś nie wszyscy słyszeli, a są też tacy, którzy nie chcą słyszeć. Nie wszyscy są też przekonani, że dzieci powinny znać swoje prawa. Zgodnie z Konwencją dziecko (czyli osoba poniżej 18 roku życia) jest podmiotem praw i wolności, a nie przedmiotem praw innych osób. Konwencja nakłada na rodziców i wszystkie inne osoby, w tym nauczycieli i organy władzy państwowej, obowiązek kierowania się we wszelkich działaniach troską o najlepiej pojęty interes dziecka.

Człowiek dorosły nie ma wątpliwości, że przysługują mu prawa wynikające z istoty człowieczeństwa - prawo do życia, wolności, godności osobistej. Dzieci również powinny znać swoje prawa i wiedzieć, co one oznaczają w rzeczywistości. Nie ma dolnej granicy wieku, od której dzieci rozumieją swoje prawa. Ta wiedza jest nabywana w sposób ciągły - wraz z rozwojem umysłowym i emocjonalnym dziecka.

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

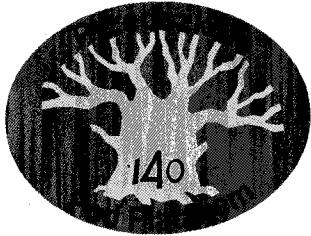
Niektóre ze swych praw dzieci rozumieją niejako instynktownie, nawet gdy nikt im ich nie tłumaczy i tym bardziej boleśniej przeżywają ich nierespektowanie (np. prawo do kontaktu z obojgiem rodziców po ich rozwodzie).

Świadomość własnych praw, możliwości i ograniczeń, norm regulujących zachowanie ma bardzo duże znaczenie dla społecznego rozwoju dziecka. Wiedza o prawach człowieka (dziecka)+była dotychczas niedoceniana. Dorośli czasem niesłusznie obawiają się, że dzieci znając swoje prawa zbuntują się przeciwko nim, będą bardziej nieposłuszne. Takie myślenie jest charakterystyczne szczególnie dla tych, którzy wychowanie postrzegają jako pełne podporządkowanie dziecka dorosłym. Uczenie dzieci ich praw nie oznacza jednak całkowitej wolności decyzji, braku obowiązków czy negacji wszelkich wartości. Jest to uczenie rozumnego korzystania ze swoich praw, możliwości i przywilejów - ściśle powiązane z rozumieniem ograniczeń, konieczności i obowiązków. Dziecko świadome swoich praw rozumie, że inni także mają prawa i ta wiedza może ułatwić proces wychowania. Uczenie przestrzegania praw innych ludzi i radzenia sobie w sytuacji naruszania praw własnych jest elementem przygotowania do życia w społeczeństwie demokratycznym. Uczenie zasad komunikacji w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy, szacunku i tolerancji dla innych ludzi oraz kształtowanie poczucia własnej godności pomoże dzieciom zrozumieć ideę i wagę praw człowieka.

V. Jak uczyć o prawach Dziecka ?

Przedszkolna edukacja w zakresie praw dziecka jest przede wszystkim nie nauką o prawach, ale nauką na rzecz praw dziecka. Zajęcia dotyczące praw dziecka powinny wyposażać dzieci w takie umiejętności jak: słuchanie innych, współpraca, przestrzeganie zasad dobrej komunikacji, próby rozwiązywania problemów moralnych i konfliktów międzyosobowych, przejawianie odpowiedzialności i inicjatywy, rozróżnianie dobra i zła, wyrażanie swoich przekonań. Umiejętności te pomogą w przyszłości dzieciom m. in. w analizowaniu otaczającego je świata, zrozumieniu, że prawa człowieka są sposobem na poprawę ich życia oraz życia innych ludzi, podejmowaniu działań na rzecz ochrony praw człowieka.

Praktyczny trening w zakresie znajomości własnych praw i praw innych przenika wszystkie społeczne doświadczenia dzieci w przedszkolu, kształtując ich postawy. Świadomość wagi praw innych wyrabia w dzieciach świadomość praw własnych.

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

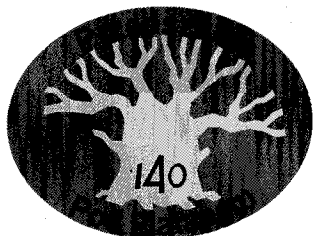
Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

Korczakowskie Prawa Dziecka:

1. Prawo do radości.
2. Prawo do wyrażania swoich myśli i uczuć.
3. Prawo do szacunki.
4. Prawo do nauki przez zabawę i bycie sobą.
5. Prawo do niepowodzeń i łez.
6. Prawo do własności.
7. Prawo do bycia sobą.
8. Prawo do niewiedzy.
9. Prawo do upadków.
10. Prawo do tajemnicy.

*Niech się wreszcie każdy dowie i rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek, tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni, którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić, spisali dla was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta próbujcie dobrze zapamiętać.
Tak się w wiersze poukładały prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały najlepiej, jak umiecie*

ul. Nadbrzeźna 14
349 Wrocław
telefon 324-97-93

Prawa Dziecka

Prawa Dziecka - Prawami Człowieka

O Prawach Dziecka

Nikt mnie nie ma prawa siłą zmuszać do niczego,
A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.

Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekaWi.
Ja mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.

Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać
I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.

Jeśli mama, brat lub tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.

Nikt nie może moich listów czytać bez pytania.
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.

Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych to jest moja sprawa.

Opracowała: Izabella Hofman- Grabowska